

Sundhedsministeriet

Enhed: ELU
Sagsbeh.: DEPMJK
Koordineret med:
Sagsnr.: 2112528
Dok. nr.: 1873024
Dato: 21-01-2022

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
[Folketinget den 27. januar 2022]

Besvarelse af samrådsspørgsmål D og Q

[Samrådsspørgsmålene er indsat først i talepapiret, talen begynder på side 3]

Samrådsspørgsmål D stillet af Karsten Hønge (SF) til sundhedsministeren og beskæftigelsesministeren:

”I en række artikler i Ekstra Bladet og akademikerbladet beskrives det, hvordan ansatte hos vikarbureauet Moment, der arbejder i coronaopsporingen, arbejder i strid med arbejdsmiljø- og vikarloven, og bliver udsat for dårlige og potentielt sundhedsskadelige arbejdsforhold i deres arbejde for Styrelsen for Patientsikkerhed. Ministrene bedes på den baggrund besvare følgende spørgsmål:

1. Vil ministrene redegøre for, hvorfor Styrelsen for Patientsikkerhed benytter vikarbureauer til smitteopsporing i stedet for at ansætte folk i Staten på midlertidige kontrakter?
2. Mener ministrene, at det er hensigtsmæssigt, at en statslig arbejdsplads ikke har tillidsrepræsentanter eller arbejdsmiljørepræsentanter for vikarerne?
3. Hvad vil ministrene gøre for, at Styrelsen for Patientsikkerhed sikrer, at arbejdsmiljøloven overholdes, når de benytter vikarbureauer?

4. Mener ministrene, at det er gavnligt for den nationale smitteopsporing at have en arbejdsplads, hvor der er hyppig udskiftning af personalet grundet usikre og utrygge arbejdsforhold?
5. Hvilken plan har ministrene for at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø for de ansatte i smitteopsporingen, med udsigten til mange nye ansatte i en længere periode med covid-19?

Der henvises til artiklerne: »Kaos hos coronaopsporingen« i Ekstra Bladet den 30. oktober 2021, »En decideret giftig arbejdsplads« i Ekstra Bladet den 31. oktober 2021 og »Ansatte fik ikke løn under sygdom - nu skal vikarfirma i Arbejdsretten « i Akademikerblade den 31. maj 2021.

**Samrådsspørgsmål Q stillet af Susanne Zimmer (UFG)
til sundhedsministeren:**

I en artikel i Ekstra Bladet 31/10-21 (”En decideret giftig arbejdsplads”) blev det via en arbejdspladsvurdering (APV) tydeliggjort om arbejdsforholdene i Smitteopsporingen under Styrelsen for Patientsikkerhed, at medarbejderne er udsat for dårlige arbejdsforhold og potentielt sundhedsskadelige forhold, og at en stor del af både medarbejdere og deres nærmeste ledere er vikaransatte.

- a. Vil ministeren redegøre for udviklingen i de fysiske og psykiske arbejdsforhold i Smitteopsporingen fra først på året og frem til dags dato?
- b. Er der stadig vikaransatte medarbejdere, hvis nærmeste leder også er vikaransat?

- c. Hvordan vil Styrelsen for Patientsikkerhed fremadrettet sikre sig gode fysiske og psykiske arbejdsforhold for de ansatte som baggrund for en effektiv smitteopsporing?
- d. Er der en plan for, hvordan en eventuel forværring af coronasmittesituationen og dermed en nødvendig optrapning af smitteopsporingen skal håndteres?”

[TALEN BEGYNDER HER]

[Indledning]

Jeg vil også starte med at slå fast, ligesom beskæftigelsesministeren gjorde, at jeg og regeringen selvfølgelig har den grundholdning, at der skal være ordentlige arbejdsforhold – det skal der være generelt – det skal der selvfølgelig være i staten, det skal være sikkert det skal være sundt at gå på arbejde og det er en selvfølge. Derfor gør historier om dårlige arbejdsforhold overalt hvor de kommer indtryk, og konkret er det jo en historie i Ekstrabladet, hvor modige medarbejdere har stået frem om arbejdsforholdene i Coronaopsporingen – det gør et stort indtryk.

Vel kan man have en vis forståelse for, at der i ekstraordinære situationer kan være særlige udfordringer. Men det ændrer ikke ved, at statslige – og andre arbejdspladser – til enhver tid bør gøre alt, hvad man kan, for at sikre et godt arbejdsmiljø.

Og jeg også sige, ja vi har været igennem denne her krise, det har vi jo været, og der har været mange der har gjort noget ekstraordinært – og stor tak for det – så må det ikke betyde – og det må aldrig være en undskyldning for, at vores normer skrider. Det er min klare holdning og forventning. Og selvom der har været udfordringer og der har jo også været konkrete ting, der kunne være håndteret bedre, så er det, altså den tilgang, der gælder, når jeg ser på, hvordan man i Coronaopsporingen skal arbejde med og har arbejdet med at forbedre de problemer der jo uomtvisteligt har været med arbejdsmiljøet i Coronaopsporingen.

Der er jo både noget bagudrettet og noget fremudrettet i de her sæt af spørgsmål og det er jo logisk, at som sundhedsminister har mit overordnede fokus jo været på, at skulle have en, i denne her sammenhæng, robust og effektiv smitteopsporing og i ved jo, at vi har opskaleret af mange mange omgange – vi har også nedskaleret, opskaleret igen osv. og der er også ændret i retningslinjer undervejs.

Som det vil fremgå af min besvarelse, så til forberedelse af samrådet har jeg kun kunne svare på de konkrete spørgsmål ved, at hente bidrag fra Styrelsen for Patientsikkerhed, som så har bidraget med de oplysninger de har, og også Rigspolitiet, som har haft det lokale ansvar for driften og organiseringen af arbejdsmiljøet på lokationerne i Coronaopsporingen.

Godt, men jeg har to samrådsspørgsmål, som er stillet og jeg vil jeg besvare dem samlet.

[Opbygningen af Coronaopsporingen og brug af vikarer]

Først de dele af samrådsspørgsmålene, der primært rækker bagud i tiden. Og der flere centrale ting, der går igen nemlig:

- Hvordan har udviklingen i de fysiske og psykiske rammer for Coronaopsporingen været?
- Hvorfor anvender Coronaopsporingen vikarer?
- Er det hensigtsmæssigt, at vikarerne ikke har tillidsrepræsentanter eller arbejdsmiljørepræsentanter?
- Og er det gavnligt med en hyppig udskiftning af personalet grundet usikre og utrygge arbejdsforhold?

Nogle af spørgsmålene kunne være lidt retoriske i det, men lad os gennemgå besvarelsen.

[Overordnet om udvikling i opgaven og rammer]

For at gøre det, så må vi tage tilbage til da Coronaopsporingen startede og samtidig beskrive den udvikling og den meget meget hastige opbygning, som er sket undervejs i epidemiens udvikling.

Det er et væsentligt grundvilkår i Coronaopsporingen, at vi konstant har skullet tilpasse os de nye udfordringer.

Og derfor har strukturen i opsporingen nå man ser det nu her i helikopteren, på de sidste to år ændret sig undervejs og man har inddraget forskellige samarbejdspartnere og løbende også ændret organiseringen.

Helt overordnet er man gået fra en arbejdsplads med 40 årsværk i sommeren 2020 her lidt over halvandet år efter der er det en arbejdsplads med godt 1.700 årsværk. Altså jeg tror det er det man kalder en gazelle virksomhed, hvis det var en privat arbejdsplads. Det handler ikke om at finde undskyldninger eller noget som helst, men det handler om netop, hvad kan vi lære af disse sager.

[Fysiske rammer for Coronaopsporingen]

Nu vil jeg gennemgå, hvordan Coronaopsporingens fysiske rammer har ændret sig fra starten af epidemien til i dag.

[Opbygning i 2020]

I den første periode af epidemien varetog Styrelsen for Patientsikkerhed smitteopsporingen. I maj 2020 bliver Rigspolitiet tilknyttet arbejdet og de stod for ledelsen og driften af Jonstruplejren. De første vikarer fra firmaet MOMENT, blev rekrutteret til styrelsen i juli 2020 og til Rigspolitiet i september 2020.

1. oktober samme år blev Coronaopsporingen formelt en selvstændig enhed under Styrelsen for Patientsikkerhed. På daværende tidspunkt var det lokaliseret på Islands Brygge og i Jonstruplejren. Rigspolitiet var ansvarlige for driften og organisering af arbejdsmiljøet i Jonstruplejren.

Styrelsen for Patientsikkerhed har oplyst, at der i november 2020 påbegyndes et arbejde med en ny arbejdsmiljøorganisering på Islands Brygge, hvor der særligt sættes fokus på håndsprit, rengøring, ventilation, pauser, psykisk arbejdsmiljø, støj og sidenhen mundbind, afstandsskiltning, ensretning, ergonomi m.m.

Styrelsen for Patientsikkerhed har oplyst, at Arbejdstilsynet aflagde tilsynsbesøg i Coronaopsporingen på Islands Brygge den 23. november 2020, dengang var der ikke bemærkninger fra tilsynets side. I december samme år implementerede STPS tilbud om kviktest på deres lokation på Islands Brygge, hvor alle medarbejdere opfordres til testning.

[Opbygning i 2021]

Så kan vi, jo huske at samfunds smitten steg præcis i de måneder i vinteren 2020/21, og derfor var det nødvendigt opskalere kapaciteten i Coronaopsporingen. Det var en beslutning, som jeg traf, altså som regeringen traf og det betød, at vi i januar 2021 konkret, at Rigspolitiet fik ansvar for yderligere to lokationer i Lautruphøj og Ørestaden.

Vi har fået oplyst her til samrådet af Rigspolitiet, at Arbejdstilsynet aflagde tilsynsbesøg i Jonstruplejren den 14. januar 2021 – få dage efter lokationsudvidelsen og samtidig med, at epidemien var på sit hidtil højeste. Rigspolitiet har oplyst, at de påbegyndte arbejdet med en arbejdsmiljøorganisering i Jonstruplejren, Lautruphøj og Ørestaden i februar 2021. Og i maj 2021 blev arbejdet med lokale APV'er iværksat. Samtidig blev der ansat en ”coronabetjent”, hvis opgaver var at påse, at afstandskrav og andre smitteforebyggende tiltag blev overholdt på de her lokationer.

For at skabe bedre fysiske rammer for alle ansatte i Coronaopsporingen og for at styrke organiseringen og ledelsen, blev Rigspolitiets tre lokationer og staben den 17. juni 2021 samlet på en ny samlet lokation på Teglholmen i Sydhavnen. I juli og august 2021 var det alene Rigspolitiet, der varetog den overordnede ledelse, fortsat under STPS's faglige ledelse og dermed Rigspolitiet der havde ansvaret for arbejdsmiljøet.

[STPS overtager ledelsen af den samlede Coronaopsporing]
Og STPS, altså Styrelsen for Patientsikkerhed, har oplyst, at de den 1. september 2021 overtog ledelsen af Coronaopsporingen og dermed også overtog vikarkontrakten. Lige inden Rigspolitiets udfasning blev der påbegyndt et arbejde med en ny samlet arbejdsmiljøorganisering i Coronaopsporingen, og der blev udskrevet valg til arbejdsmiljø- og medarbejderrepræsentanter.

Så opsummerende, Coronaopsporingen var i vinteren 2020/21, hvor en del af de her historier er fra, fordelt på otte forskellige lokationer, som er hastigt kommet op. Det er – som netop nævnt - i dag tilpasset, så vikarerne i Coronaopsporingen primært er samlet på én fysisk lokation i Teglholmen. Og derudover har Coronaopsporingen også medarbejdere ansat i Styrelsen, det er på Islands Brygge og få pladser i Århus.

[Om fokus på fysisk og psykisk arbejdsmiljø]

Når det kommer til det fysiske og psykiske arbejdsmiljø oplyser styrelsen, at der under hele perioden fra 2020 til nu har været, som de beskriver et fokus på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø.

Og i den periode, der beskrives i Ekstra Bladets artikel, der oplyser styrelsen, så også til mig, at der på grund af det de beskriver som de ekstraordinære omstændigheder ikke været mulighed for at arbejde strategisk og forebyggende med arbejdsmiljøet. I disse perioder er arbejdsmiljørelaterede problemstillinger forsøgt løst løbende. Er det jeg har fået oplyst.

[Om brug af vikarer]

Når det kommer til brug af vikarer har flere statslige arbejdsgivere under epidemien generelt skullet løse nye, samfundskritiske opgaver under et stort tidspres, og omstændighederne omkring corona har gjort det vanskeligt at sådan langtidsplanlægge langtid fremover. Det gælder selvfølgelig også Coronaopsporingen, der har været et stort behov for hurtig rekruttering af medarbejdere til løsning af de hastende opgaver.

Og vurderingen er hos styrelsen, ansættelsen af vikarer har bidraget til, at kapaciteten i Coronaopsporingen har kunne op- og nedjusteres i takt med, at epidemien har udviklet sig og bølgerne har ramt Danmark.

Og det har været vigtigt for os, netop og kunne opskalere, når smitten steget. Det er også det der er i tråd med Ekspertgruppen. Det er sådan en gruppe af uafhængige eksperter, som har rådgivet regeringen og også rådgivet folketinget. Ekspertgruppen for en langsigtet strategi for et genåbnet Danmark, de anbefaler netop, at der skal være et grundberedskab til smitteopsporing, som kan op- og nedskaleres alt efter, hvordan smitten i samfundet udvikler sig, og hvilken betydning smitten har for vores sygehuse.

[Om hensigtsmæssigheden ved, at vikarerne ikke har tillidsrepræsentanter eller arbejdsmiljørepræsentanter]

Så omkring, om det er hensigtsmæssigt, at vikarerne i ikke har tillidsrepræsentanter eller arbejdsmiljørepræsentanter. Det følger forskellene af de overenskomstsmæssige rammer. Styrelsen har oplyst, at i det daglige arbejdsmiljøarbejde er

der samme fokus på vikarernes arbejdsmiljøvilkår nu, som for medarbejderne, der er ansat i styrelsen, og vikarerne kan indgå i arbejdsmiljøarbejdet som medarbejderrepræsentanter, men ikke som arbejdsmiljørepræsentanter med beskyttelse efter arbejdsmiljøloven.

Som jeg nævnte før, overtog styrelsen ledelsen for vikarerne i september 2021. I den forbindelse aftalte styrelsen med vikarbureauet MOMENT, at Coronaopsporingen skal organisere arbejdsmiljøarbejdet for vikarerne. Styrelsen har sikret en samlet struktur for arbejdsmiljøarbejdet for at kunne afdække og løse arbejdsmiljøproblemerne for både Styrelsens ansatte og vikaransatte.

[Om vikaransatte ledere i Coronaopsporingen]

Så spørges der også til, om der stadig er vikaransatte medarbejdere, der har ledelsesansvar i Coronaopsporingen.

Og det har jeg lavet et svar på til Sundhedsudvalget spm. 182 besvaret vi den 20. december, styrelsen oplyste der i svaret, at der ikke er nogen vikarer, der har lederroller i Coronaopsporingen, og at personaleansvaret og ledelsesretten over vikarerne ligger hos MOMENT. De omtalte teamansvarlige og vagthavende teamansvarlige er pr. 15. januar 2022 erstattet af Styrelsen for Patientsikkerheds ansatte teamledere, der varetager driftskoordinering, men fortsat ikke har personaleansvar, ansvaret her ligger hos MOMENT.

[Om hyppig udskiftning af de ansatte]

I forhold til spørgsmålet omkring hyppig udskiftning af medarbejdere, der kan jeg oplyse, at STPS i december 2021

forlængede både STPS's og vikaransatte i Coronaopsporingen til marts 2022.

Og vi har fået oplyst, at langt størstedelen af de vikarer her og medarbejderne takkede ja til den her forlængelse.

[Fremadrettede løsninger for at sikre et bedre fysisk og psykisk arbejdsmiljø]

Så efter denne her gennemgang indtil nu, så vil jeg redegøre for de dele af samrådsspørgsmålene, som handler om det fremadrettede sigte.

I forbindelse med samlingen af lokationerne for Coronaopsporingen på Teglholmen og Islands Brygge, så har styrelsen oplyst, at der i dag er bedre muligheder, de mener det er langt bedre muligheder, end tidligere, for at arbejde strategisk og forebyggende med arbejdsmiljøet.

Styrelsen har oplyst, at de siden overtagelsen af den samlede ledelse fra 1. september har arbejdet videre med at sikre arbejdsmiljøet og har i den forbindelse lagt et stort arbejde i at få en samlet struktur for organiseringen af arbejdsmiljøarbejdet i Coronaopsporingen. Jeg har allerede nævnt nogle af initiativerne.

Som følge af seneste besøg fra Arbejdstilsynet har Coronaopsporingen indgået aftaleforløb med Arbejdstilsynet om at løse de aktuelle arbejdsmiljøproblemer der stadigvæk er og STPS har gjort opmærksom på at følgende bl.a. er igangsat:

- Ugentlige møder i arbejdsmiljøgrupperne
- Arbejdsmiljø indgår som et fast punkt på ugentlige ledermøder
- Der har i december 2021 været afholdt temamøde i Arbejdsmiljøudvalget om vikarernes oplevelser af, at der er uklare krav til arbejdet, hvor udfordringer og løsningsforslag er blevet drøftet.
- Og derefter har direktionen besluttet at både STPS- og vikaransatte skal være omfattet af den ALT-undersøgelse – dvs. en arbejdspladsvurdering - som løber af stablen primo 2022, for at kunne arbejde videre med Coronaopsporingen som en samlet enhed.

Tak.